

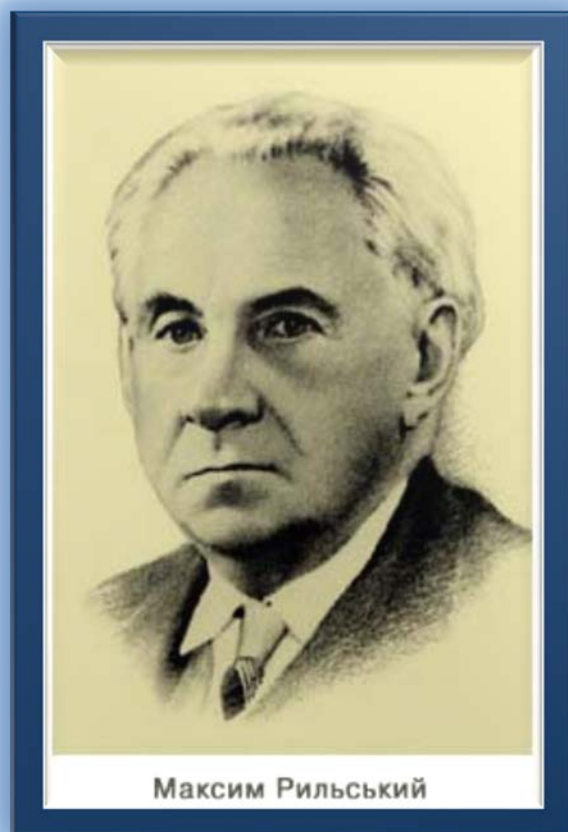
Головне управління культури, туризму і охорони культурної спадщини

Чернігівської обласної державної адміністрації

Обласна бібліотека для юнацтва

Вічність поетичного слова

Персоніфікований рекомендаційний список літератури,
присвячений 115-річчю від дня народження М.Рильського.

Мова

Треба доглядати наш сад.

Вольтер.

Як парость виноградної лози,
Плекайте мову. Пильно й ненастанно
Політь бур'ян. Чистіша від сльози
Вона хай буде. Вірно і слухняно
Нехай вона щоразу служить вам,
Хоч і живе своїм живим життям.

Прислухайтесь, як океан співає –
Народ говорить. І Любов, і гнів
У тому гомоні морським. Немає
Мудріших, ніж народ, учителів :
У ньому кожне слово –це перлина,
Це праця, це натхнення, це людина.

Не бійтесь заглядати у словник :
Це пишний яр, а не сумне провалля;
Збирайте, як розумний садівник,
Достиглий овоч у Грінченка й Даля,
Не майте гніву до моїх порад
І не лінуйтеся доглядати свій сад.

М. Рильський

Київ, квітень 1956 р.

**Живе поезія у мові,
Якої мати вчила нас,
У гніві, в усмішці, в любові,
В красі звичайній, без прикрас.**

М.Рильський

З дитинства ми пам'ятаєм його слова : «Як парость виноградної лози, плекайте мову...» Поетична культура Максима Рильського, що виросла з глибокого національного коріння і самобутнього осмислення світової культури (образотворчого мистецтва, літератури, музики), втілена у мові його творів.

Поет, особливо чутливий до слова, залишив нам у спадок досконалі тексти, що привертають увагу читачів простотою і «єднанням точних слів». Він знаходив єдино можливі слова. Саме простота й точність відображених поетичних образів змушує кожного читача поезії М.Рильського відчувати авторський настрій, відтворювати у своїй уяві красу рідної природи, українських пейзажів такими, якими їх бачив автор.

Крім того, поетичний текст Рильського – неперервна розмова з читачем, друзями. В його рядках є музика пластичного малюнка, де чується лагідний голос оповідача. Недарма, більш як 300 віршів поета покладені на музику.

Майбутній поет народився, коли його батькові – етнографу та публіцисту, сину багатого польського дворянина і княжни Трубецької, було вже 54 роки. Відбулася ця радісна подія в Києві, в зимовій квартирі Рильських на Тарасовській. Через декілька місяців сім'я переїхала у Романівку, звідки була родом його мати – проста селянка Меланія Федорівна (зараз це Попельнянський район Житомирської області).

Максим навчався спочатку вдома, потім у київській приватній гімназії. Йому повезло в дитинстві з оточенням : вдома хлопець бачив композитора Лисенка, етнографа Ревуцького, актора та театрального режисера Саксаганського. Максим навіть після смерті батька деякий час проживав і виховувався в сім'ї Лисенка.

В 1915-1918 роках Рильський навчався на медфакультеті Київського університета Святого Володимира (ймовірно, мати хотіла таким чином вберегти сина від військової служби, адже йшла війна). З медициною не склалося і Максим перевівся на історико-філологічний факультет. Але отримати жодної з цих освіт Рильському не вдалося. Самостійно він вивчав мови, музику... З 1919 по 1929-й працював сільським вчителем, також працював в київській залізничній школі, на рабфаці Київського університета та в Українському інституті лінгвістичної освіти.

Тоді молодий поет і примкнув до об'єднання неокласиків, яке переслідувалось за відірваність від проблем соціалізму, був заарештований і навіть сидів у Лук'янівській тюрмі. Після звільнення Рильський став активно пропагувати радянську дійсність, писати партійну «заказуху». Таким чином він – єдиний з неокласиків, пережив роки терора і навіть у 1946 році був вибраний депутатом Верховної Ради СРСР.

Він був легкою, відкритою, дотепною, безмежно доброю людиною, людиною, що вміла слухати співрозмовника. Великим дорослим захопленням Рильського стали подорожі. Якщо він казав : «Мандрівкою пахне», - це означало, що він збирається знову в дорогу.

Цікавим було його знайомство з майбутньою дружиною. У 1923 році Максим Тадейович переїжджає з Романівки до Києва і влаштовується працювати викладачем української мови та літератури у Другу залізничну трудову школу (зараз це СШ № 7 імені М.Рильського). Квартиру винайняв по рекомендації на вулиці Бульонській, 14 (нині

Боженко). Через деякий час оженився на дружині власника будинку (1926 рік).

У 1965 році столична вулиця, на якій він жив і працював названа вулицею Максима Рильського. Сусідній Голосіївський парк також названо на честь поета. У 1965 році в парку був відкритий пам'ятник, а у будинку, де жив Максим Рильський (нині це вул. М.Рильського,7) з 1968 року працює літературно-меморіальний музей, яким до своєї смерті керував син поета, Богдан Максимович.

У скарбницю національної культури увійшла мовно-естетична техніка поетичного стилю Максима Рильського, хоча з погляду нових стильових течій в українській поезії ХХ ст. мовотворчість поета не була модерною, такою, що руйнувала класичні поетичні канони. Для поетичного стилю Рильського характерне поєднання краси і думки, красивого і корисного.

Поезія Максима Рильського підсвідомо, через емоційне враження від естетично досконалого слова, розвиває поетичну культуру читача.

І це тому, що « усі слова – співучі струни. Коли під майстровим смичком».

Персоніфікований рекомендаційний список літератури «Вічність поетичного слова» збирає та рекомендує користувачам статті з періодичних видань, які є в Чернігівській обласній бібліотеці для юнацтва і які розкривають життя і творчість М. Рильського.

Список «Вічність поетичного слова» може бути корисний літературознавцям, викладачам, студентам, учням, бібліотечним працівникам.

Рекомендована література :

-Бакуменко О. Уроки терпіння/О.Бакуменко //Культура і життя.- 2004.-13жовт.(№36-37).-С.4

Біографія М.Рильського.

-Беценко Т. Рильський – мовознавець / Т.Беценко //Дивослово.-2002.-№6.-С.50-52.

-Дроздовський Д. Поетичний світ М.Рильського /Д.Дроздовський //Укр.культура.-2008.-№3.-С.36-38

-Єрмоленко С. Мінливе й вічне слово поезії М.Рильського / С.Єрмоленко //Урок української.-2001.-№10.-С.49-51

-Зеров М. До вершин української культури поетичного слова ХХ ст./ М.Зеров //Народна творчість та етнографія.-2001.-№3.-С.75-82

Про ранній період творчості М.Рильського.

-Зінич В. М.Рильський як науковий наставник повоєнного покоління народознавців України/Зінич В.//Народна творчість та етнографія.-2005.-№2.-С.16-20

-Лавриненко Ю. Внесок М.Т.Рильського у справу зближення української поезії з досягненнями мистецтва слова Західної Європи / Ю.Лавриненко // Народна творчість та етнографія.-2000.-№2-3.-С.90-94

-Маланюк Є. Максим Рильський і культура українського поетичного слова / Є.Маланюк // Народна творчість та етнографія.-1999.-№2-3.-С.16-26

-Неділько В. Опалена «Неопалима Купина» / В.Неділько //Дивослово.-2000.-№7.-С.53-56

Доля поеми Рильського «Неопалима Купина».

-Новак В. Фольклор у творчій долі Максима Рильського / В.Новак //Дивослово.-1999.-№3.-С.18-22

-Панченко В. Від «білих островів» до «знака терезів» /В.Панченко //Слово і час.-2006.-№1.-С.3-14.

Мова йде про поезію М.Рильського з 1910 по 1932рр.

-Руда Т. Максим Рильський як теоретик перекладу /Т.Руда //Народна творчість та етнографія.-2005.-№3.-С.4-9.

-Силенко О. Максим Рильський – вірний лицар рідної мови : урок / О.Силенко // Шк.б-ка.-2009.-№6.-С.6-8

-Янко Д. Його життя, як світле полум'я / Д.Янко // Культура і життя.-2005.-30квіт.(№18-19).-С.3

Про життєвий шлях М.Рильського.

-Яценко Т. «Ми – неокласики, потужна течія...» /Т.Яценко //Українська мова і літ-ра в школі.-2005.-№6.-С.21-24

Про вивчення ранньої лірики М.Рильського у старших класах.

Сценарії заходів :

-Багрійчук І.М. Великому поетові, добрій людині: сценарій вечора / І.М.Багрійчук //Позакл. час.-2002.-№5.-С.9-10

-Коверсун В.М. Людина з невимовним серцем: сценарій виховного заходу / В.М. Коверсун // Вивчаємо укр. мову та літ-ру.-2004.-№35.-С.21

...треба, щоб слова

З багатих не зробилися убогі,

Щоб залишилась думка в них жива

І щоб душі поетової вияв

На нас, як рідний, з чужини повіяв.

М. Рильський

Складач : Л.Кравченко

Редактор : Н.Коновалова

Відповідальна за випуск : Н.Коновалова